

Foto: Veïns Sense Fronteres

HISTÒRIA TAMBORERS REIALS DE GISHORA

La història dels Tamborers de Gishora la coneixerem a través d'Antime, el cèlebre tamborer de Burundi de 80 anys, que encara salta com un veritable tamborer!

Els tambors a Burundi

"Els tambors a Burundi tenen un valor considerat sagrat i reben el nom d'INGOMA. Eren tradicionalment reservats exclusivament per a esdeveniments excepcionals del país i per a celebrar els cicles regulars de les pluges als camps, sempre amb fins rituals. A l'actualitat tot això ha canviat i les diferents províncies de Burundi i barriades de la seva capital de Bujumbura sovint vibren al so dels tambors animant tot tipus d'actes i festes.

Un cop a l'any es celebrava l'Umuganuro, el rei i el poble burundès tenien l'oportunitat de veure sortir el tambor reial, Karyenda, símbol de la nació, que al ritme dels altres tambors que venien de tots els racons del país, rebia un homenatge. Es renovava,

d'aquesta manera l'aliança entre burundesos i naturalesa, i entre el tambor i el rei, com a cap representant de la nació burundesa.

Els Batimbo són les famílies encarregades per tradició de tenir cura i protegir els tambors sagrats.

La història dels Batimbo de Gishora

L'any 1908 el Rei Mwezi Gisabo fugia dels prínceps rebels que volien fer-lo desaparèixer per poder fer-se amb el tron.

Antim des de petit ha sentit contar la història moltíssimes vegades al seu padrí que la va protagonitzar en primera persona. I ens ho explica així

“Un dia el meu padrí Nyabidaha veu arribar un desconegut sense alè, el qual li demana que l'amaguin.

- “Qui ets?” Li demanà ell.
- “Soc el Mwami (*el rei*) de Burundi”, respon l'home.

Sense fer més preguntes, el meu padrí el va amagar entre les vaques que ja havien tornat de pasturar. Després, amb l'ajuda de dos dels seus fills, en Bwayi i en Bikuku, van introduir el monarca en un gran graner, sota del turó plé de grans de cereals.

Quan els vassalls del Mwami, que havien guanyat a les tropes reials a Bukeye, arribaren a Gishora a la recerca del rei, els seus cans de caça perderen el seu rastre, ofegats per les olors bovines dels ramats.

El meu padrí els va jurar i perjurar que no havia vist ningú passar per allà.

Poc després que les tropes rebels abandonaven el lloc, per continuar la recerca del rei més al nord, els soldats del rei arribaren, acompanyats per la reina, pensant trobar mort el Mwami.

Els soldats demanaren dues vegades al meu padrí Nyabidaha si no havia vist passar un home fugint de Bukeye. Dues vegades l'ancià va respondre negativament. El rei Mwezi Gisabo xiuxiuejà a veu baixa que els nouvinguts eren els seus homes. Nyabidaha no s'immuta.

Després de mantenir una reunió amb els seus fills, el meu padrí va decidir obrir el graner i lliurar el Mwami. Els fidels del rei ploraren d'alegria. Després es va difondre la notícia: "el rei és viu! S'ha salvat!". Això va bastar per donar el coratge i la força necessària a les tropes reials per recuperar el Palau de Bukeye als insurgents.

La Cort va demanar a la meva família que els podia oferir en senyal de reconeixement per tot el que havien fet. Els meus avantpassats van optar per un tambor fet amb pell de vaca, doncs aquest obsequi perduraria per sempre més en el temps, doncs si haguessin rebut una vaca en poc temps l'haurien morta per menjar. En agraïment, el rei també va fer construir un palau reial que encara a dia d'avui es pot visitar al Santuari Sagrat de Gishora, el qual allotja el tambor regalat pel rei l'any 1908."

El Santuari Sagrat de Gishora

El Santuari Sagrat de Gishora, d'on Antime és l'actual cap, aportava quatre tambors a la Cort Reial quan es feia la festa de les llavors i d'any nou, l'umuganuro.

A l'actualitat a Gishora hi trobam preservats nombrosos objectes d'enorme valua, que recorden tradicions i rituals de temps passats. Durant la guerra, Antime va haver d'amagar aquests objectes per protegir-los com el tresor que són, i evitar així que es fessin malbé.

Els tamborers de Gishora són un dels elements que ajuden a dignificar el poble burundès i contribueixen a aportar una visió més equilibrada i positivadora, malgrat

els reptes que presenta el país. Segurament per això han passat a formar part del patrimoni cultural immaterial de la humanitat l'any 2014.

Les visites de turistes al Santuari Sagrat de Gishora permeten comprar vestimentes adequades per als 25 tamborers adults i els 20 infants que aprenen l'art de tocar els tambors.

Un projecte de VSF ha permès aportar 25 vaques i 2 toros per contribuir a la generació de recursos per ajudar al grup de tamborers de Gishora i a la conservació del patrimoni.